7/7390
GÜNLÜDÜR

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300- 1071

Konu : Yazılı Soru Önergesi

Ankara

29 MAYIS 2002

8450

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 21.05.2002 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-15322 sayılı yazısı.

Erzurum Milletvekili Sayın Aslan POLAT'ın tarafıma tevcih ettiği 7/7390-15366 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. Maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Zeki ÇAKAN
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sayın H.Hüsamettin ÖZKAN)

7-7390

ERZURUM MİLLETVEKİLİ SAYIN ASLAN POLAT'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI (7/7390-15366)

28.02.2002 tarihli Sayın Bakan'dan yazılı olarak cevaplandırılmasını istediğimiz sorumuzdan TKİ Genel Müdürlüğüne bağlı işletmelerden bazılarının kapanacağı yolundaki haberlerin işsizliğin Çığ gibi arttığı şehrimizde 900'ü işçi olmak üzere toplam 1000 kadar kişinin çalıştığı Oltu Linyit İşletmeleri (OLİ) ile Aşkale Linyitleri İşletmeleri (ALİ)'nin de kapatılma ihtimali üzerine şehrimizde bir panik havasının yaşandığını bu konu ile ilgili olarak Sayın Bakandan bu işletmelerin kapanıp kapanmayacağı yolundaki sorularımız üzerine Sayın Bakan'ın 15 Mart 2002 tarihli verdiği cevabi yazıda; "TKİ Genel Müdürlüğü bünyesinde kurumun günün şartlarına uygun, dinamik bir yapıya kavuşturulması amacıyla yeniden yapılanmaya yönelik çalışmalarımız devam etmektedir. Bu çerçevede yerli kömür kaynaklarımızın daha rasyonel şekilde değerlendirilmesi ve piyasaya ucuz ve kaliteli kömür arz edilmesi amacıyla verimlilik, kar, zarar gibi kriterler ön planda tutularak yer üstü işletmelerinin yanı sıra halen üretime alınmamış yer altı kaynaklarımıza da gereken önem verilmektedir. Çalışmalarımız tamamlandığında, kamuoyuna konu ile ilgili olarak ayrıntılı bilgi verilecektir." Şeklinde idi.

Bu konu ile ilgili 13.05.2002 tarihli Türk Enerji-Sen'den aldığımız yazıda TKİ'nin Doğu Linyitleri İşletmesi Müdürlüğü ile Oltu Linyitleri İşletme Müdürlüğüne gönderdiği 09.05.2002 tarihli yazıda, "İşyerlerinin kurumun yeniden yapılanma çalışmaları doğrultusunda 01.09.2002 tarihine kadar kapatılacağı, işyerinde çalışan işçi ve memurların emeklilik, hizmet akdi feshi veya Genel Müdürlük dışında başka bir işyerine nakledilmeleri için talepte bulunmaları istenilmektedir." Denmiştir. Halbuki, 2002/3849 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1'inci Maddesinde "ekli (1) sayılı listede yer alan kurum ve kuruluşlara ait hizalarında gösterilen sayıda bölge müdürlükleri ve başmüdürlükler karşılarında belirtilen tarihe kadar kaldırılır. Bu bölge müdürlüklerine veya başmüdürlüklerine bağlı alt hiyerarşik birimler (il müdürlüğü, müstakil şube müdürlüğü, başmühendislik ve il ve ilçe düzeyinde faaliyet gösteren şeflikler ve bunlara denk birimler) hizmetlerini mevcut hükümlere göre yürütürler." Hükmü yer almasına rağmen Doğu Linyitleri İşletmesi ile Oltu Linyitleri İşletme Müdürlüğünün kapatılması konusunda Sayın Bakan'dan yazılı olarak cevaplandırmalarını beklediğimiz sorularımız şunlardır.

7-7390

Soru 1 :

Bakanlar Kurulu Kararında dahi bölge müdürlükleri kapatılacak iken, bu müdürlüklere bağlı alt hiyerarşik birimlerin çalışması hedeflenirken Erzurum ve bilhassa Aşkale ile Oltu İlçelerimizin en önemli ekmek kapısı olan kömür işletmelerinin kapatılmasını hangi sosyal hukuk devleti ilkeleri ile açıklıyorsunuz?

Cevap 1 :

TKİ Genel Müdürlüğü'nün tüzel kişiliğe haiz Müesseseleri 1994-1995 yıllarında kaldırılmıştır. Halen çalışan taşra birimleri; İşletme Müdürlüğü, İşletme Başmühendisliği şeklinde olup, Genel Müdürlüğe bağlı işletmeler olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu yapılaşma zarar eden işletmelerin zarar yükünün kar eden işletmelerden karşılamak içindir. 1994 yılında Doğu Linyitleri İşletmesi Müessesesi, İşletme Müdürlüğüne dönüştürülmüştür. 1998 yılında Aşkale İşletmesi Doğu Linyitleri İşletmesi Müdürlüğünde işletme birimi olarak kalmış, Oltu Linyitleri İşletmesi müstakil Başmühendislik olarak TKİ Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır.

Bu işletmelerin 10 yıllık zararı 174 milyon ABD dolarıdır. Jeolojik yapısı ve rezervleri itibari ile mekanizasyona elverişli olmayan bu ocaklarımızın zarar yükü 1994 yılından beri kar eden işletmelerden karşılanmıştır. Bu işletmeler ile ilgili Yüksek Denetleme Kurulu, 1994-2000 yılları denetleme raporları temennilerinde; "...yeterli miktarda üretim ve satış yapmamaları, birim üretim ve satış maliyetlerinin her yıl giderek artması dikkate alınarak yeni bir işletme politikası oluşturmak amacıyla tüm yönleriyle değerlendirmeye tabi tutulması" hususu yeralmaktadır. TKİ Genel Müdürlüğü'nün temenniye verdiği cevap "Temenni doğrultusunda çalışmalar yapılmaktadır." şeklindedir. TKİ Genel Müdürlüğü'nün bu cevabı Yönetim Kurulu Kararına da bağlanmıştır. Bu kararlar doğrultusunda başlatılan çalışmaların 1.3.2002 tarih 9/50 no'lu Yönetim Kurulu Kararı gereğince bir yıl içinde tamamlanması gerekmektedir.

Soru 2 :

Bu işletmelerin kapatıldığında burada çalışan işçi ve memurları başka yerlere naklederken en önemli kaynağı bu tesislerin çalışması olan yörenin diğer halkını nereye nakletmeyi düşünüyorsunuz?

Cevap 2 :

Soruya konu olan işletmelerimizin zarar yükünün ortadan kaldırılması, maliyetlerini aşağı çekerek rekabet edebilir fiyatlarla kömür satarak serbest piyasa şartlarına uyum sağlaması, yöre ihtiyacı olan kömürün üretilmesi ve yöre istihdamına yeni imkanlar yaratması için özel teşebbüs eliyle işletilmesi amaçlanmıştır.

Soru 3 :

Bu kararlarınız ile fert başına milli gelirleri 1000 $'ın altında olan bu yöre halkının ortalama gelirinin bu kararınızdan sonra açlık sınırı civarı olan 600-800 $ seviyesine ineceğini de düşündünüz mü? Ülkemizin en önemli ve hassas bölgeleri olan bu yörelerde olası sosyal patlamalar karşısında ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

Cevap 3 :

Cevap 2'de de değinildiği gibi yöre ekonomisine artı değer üreten işletme yapılanması amaçlanmıştır. Bir kamu teşebbüsü olan TKİ Genel Müdürlüğü'nün yerine özel girişimciler aracılığı ile bu işletmelerimizin faaliyetini sürdürmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Kendi isteği dışında TKİ Genel Müdürlüğü'nden ayrılanlar dışında kalanların diğer işletmelerimizde istihdam edilmesi sağlanacaktır. Daha önemlisi, yeni istihdam imkanı doğacak ve yöre ihtiyacı olan kömür ekonomik şekilde yöredeki maden ocaklarından sağlanacaktır.